

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

58. అష్టపంచాశః సర్గః - త్రిశంకుశాపః

|| త్రిశంకుశాపః ||

తతస్త్రిశంకోర్వచనం శ్రుత్వా క్రోధసమన్వితమ్ |
 ఋషిపుత్రశతం రామ రాజానమిదమబ్రవీత్ || 1 ||

ప్రత్యాఖ్యాతో హి దుర్బుధే గురుణా సత్యవాదినా |
 తం కథం సమతిక్రమ్య శాఖాంతరముపేయివాన్ || 2 ||

ఇక్ష్వాకూణాం హి సర్వేషాం పురోధాః పరమో గురుః |
 న చాతిక్రమితుం శక్యం వచనం సత్యవాదినః || 3 ||

అశక్యమితి చోవాచ వసిష్ఠో భగవాన్పషిః |
 తం వయం వై సమాహర్తుం క్రతుం శక్తాః కథం తవ || 4 ||

బాలిశస్త్యం నరశ్రేష్ఠ గమ్యతాం స్వపురం పునః |
 యాజనే భగవాన్ శక్తస్త్రిలోక్యస్యాపి పార్థివ || 5 ||

అవమానం చ తత్కర్తుం తస్య శక్ష్మామహే కథమ్ |
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా క్రోధపర్యాకులాక్షరమ్ || 6 ||

స రాజా పునరేవైతానిదం వచనమబ్రవీత్ |
 ప్రత్యాఖ్యాతోఽస్మి గురుణా గురుపుత్రైస్తథైవ చ || 7 ||

అన్యాం గతిం గమిష్యామి స్వస్తి వోఽస్తు తపోధనాః |
 ఋషిపుత్రాస్తు తచ్ఛ్రుత్వా వాక్యం ఘోరాభిసంహితమ్ || 8 ||

శేషుః పరమసంక్రుద్ధాశ్చండాలత్వం గమిష్యసి |
 ఏవముక్త్వా మహాత్మానో వివిచుస్తే స్వమాశ్రమమ్ || 9 ||

అథ రాత్ర్యాం వృతీతాయాం రాజా చండాలతాం గతః |
 నీలవస్త్రధరో నీలః పరుషో ధ్వస్తమూర్ధజః || 10 ||

చిత్యమాల్యానులేపశ్చ ఆయసాభరణోఽభవత్ |
 తం దృష్ట్వా మంత్రిణః సర్వే త్యజ్య చండాలరూపిణమ్ || 11 ||

ప్రాద్రవన్సహితా రామ పౌరా యేఽస్యానుగామినః |
 ఏకో హి రాజా కాకుత్స్థ జగామ పరమాత్తవాన్ || 12 ||

దహ్యమానో దివారాత్రం విశ్వామిత్రం తపోధనమ్ |
 విశ్వామిత్రస్తు తం దృష్ట్వా రాజానం విఫలీకృతమ్ || 13 ||

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

58. అష్టపంచాశః సర్గః - త్రిశంకుశాపః

చండాలరూపిణం రామ మునిః కారుణ్యమాగతః |
కారుణ్యాత్స మహాతేజా వాక్యం పరమధార్మికః || 14 ||
ఇదం జగాద భద్రం తే రాజానం ఘోరరూపిణమ్ |
కిమాగమనకార్యం తే రాజపుత్ర మహాబల || 15 ||
అయోధ్యాభిపతే వీర శాపాచ్ఛండాలతాం గతః |
అథ తద్వాక్యమాకర్ణ్య రాజా చండాలతాం గతః || 16 ||
అబ్రవీత్ప్రాంజలిర్వాక్యం వాక్యజ్ఞో వాక్యకోవిదమ్ |
ప్రత్యాఖ్యాతోఽస్మి గురుణా గురుపుత్రైస్తథైవ చ || 17 ||
అనవాప్యైవ తం కామం మయా ప్రాప్తా విపర్యయః |
సశరీరో దివం యాయామితి మే సౌమ్యదర్శనమ్ || 18 ||
మయా చేష్టం క్రతుశతం తచ్చ నావాప్యతే ఫలమ్ |
అన్యతం నోక్తపూర్వం మే న చ వక్ష్యే కదాచన || 19 ||
కృచ్ఛేష్వపి గతః సౌమ్య క్షత్రధర్మేణ తే శపే |
యజ్ఞైర్బహువిధైరిష్టం ప్రజా ధర్మేణ పాలితాః || 20 ||
గురవశ్చ మహాత్మానః శీలవృత్తేన తోషితాః |
ధర్మే ప్రయతమానస్య యజ్ఞం చాహర్తుమిచ్ఛతః || 21 ||
పరితోషం న గచ్ఛంతి గురవో మునిపుంగవ |
దైవమేవ పరం మన్యే పౌరుషం తు నిరర్థకమ్ || 22 ||
దైవేనాక్రమ్యతే సర్వం దైవం హి పరమా గతిః |
తస్య మే పరమార్తస్య ప్రసాదమభికాంక్షతః || 23 ||
కర్తుమర్హసి భద్రం తే దైవోపహతకర్మణః |
నాన్యాం గతిం గమిష్యామి నాన్యః శరణమస్తి మే |
దైవం పురుషకారేణ నివర్తయితుమర్హసి || 24 ||
ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే అష్టపంచాశః
సర్గః || 58 ||